

B-1601100202010101 Seat No. _____

M. A. (Sem. I) (CBCS) (W.E.F.-2016) Examination

March – 2021

Sanskrit

(Alankarshashtra)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना / Instructions :

- (१) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(1) All questions carry equal marks.
(२) કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
(2) Answer any five questions.

- ૧ આવશ્યક નોંધ સાથે અનુવાદ કરો : ૧૪
1 Translate with necessary notes : 14
(१) इत्यादिनामपि काव्यलक्षणत्वमपास्तं । यत्तु ध्वनिकारेणोक्तं 'काव्यस्या-
त्माध्वनिरिति' तत् किं वस्त्ववलङ्कार रसादि लक्षणस्मिरूपो ध्वनिः काव्यस्यात्मा
उत रसादिरूपमात्रो वा । नाद्यः । प्रहेलिकदावतिव्याप्तेः ।
(२) किञ्च शब्दार्थयोः सगुणत्वविशेषणमनुपपन्नं गुणानां रसकधर्मत्वस्य 'ये
रसाङ्गिनो धर्माः शौर्यादयः इवात्मनः' इत्यादिनां तेनैव प्रतिपादितत्वात्
रसाभिव्यञ्जकत्वेन उपचारत उपपद्यत इति चेत् तथाप्युक्तं ।
- २ आवश्याक नोंध साथे अनुवाढ करो : १४
2 Translate with necessary notes : 14
(१) चतुर्वगवुलप्राप्तिर्हि काव्यतो रामादिवत् प्रवृत्तितव्य न रावणादिवदित्यादि तस्य
सत्य प्रवृत्तिनिवृत्त्युपदेश द्वारेण सुप्रतीतैव ।
(२) गुणाः शौर्यादिवत् अलङ्काराः कटककुण्डलादिवत्, रीतयोऽवयवसस्थान
विशेषवत्, देहद्वारेण शब्दार्थद्वारेण तस्यैव काव्यस्यात्मभूत रसमुत्कर्षयन्तः
काव्यस्योत्कर्षको इत्युच्यन्ते ।
- ३ आचार्य विश्वनाथनुं संस्कृतसाहित्यने प्रदान यर्थो. १४
3 Discuss contribution of विश्वनाथ in Sanskrit Poetics. 14

४	‘वाक्य रसात्मकं काव्यम्’ समझावो.	१४
4	Discuss the ‘वाक्य रसात्मकं काव्यम्’	14
५	आवश्यक नोंध साथे अनुवाद करो :	१४
5	Translate with necessary notes :	14
	(१) एते च गुणीभूता रसादयो रसवदाद्यलकारव्यपदेशं लभन्ते । ननु गुणीभूतो रसो त्वानि नालंकार तयोक्तानि तथाऽपि कश्चिदब्रूयादित्येवमुक्तम् ।	
	(२) अत्र दत्तसंकेताः कश्चिल्लतागहनं प्रविष्ट इति व्यंग्यात्सीदन्त्यङ्गानीति वाच्यं सचमत्कारम् ।	
६	आवश्यक नोंध साथे अनुवाद करो :	१४
6	Translate with necessary notes :	14
	(१) एवमनेन प्रकरणावान्तरभेदगणनेति प्रभृततरा गणना तथा हि शृङ्गारस्यैव भेदप्रभेदगणनायामानन्त्यं का गणना तु सर्वेषाम् ।	
	(२) पदप्युच्यते नैमित्तिकानुसारेण निमित्तानि कल्पन्त इति । तत्र निमित्तत्वं कारकत्वं शापकत्वं वा । शब्दस्य प्रकाशकत्वान्न कारकत्वम् । ज्ञापकत्वं त्वज्ञातस्य कथम् ।	
७	गुणीभूतव्यंग्यना आठप्रकारोना नाम आपी कोठपण भे प्रकारोने उदाहरण साथे समझावो.	१४
7	Enumerate the eight varieties of गुणीभूतव्यङ्ग्य and explain any two of them with illustrations.	14
८	अलंकार शास्त्रमां आचार्य मम्मटना प्रदान विशे रर्या करो.	१४
8	Discuss the contribution of आचार्य मम्मट in Sanskrit poetics.	14
९	टूकनोंध लपो :	१४
9	Write short notes :	14
	(१) साहित्यदर्पणम् ।	
	(२) मम्मटस्य जीवनम् ।	
	(३) काव्यप्रयोजन विश्वनाथस्य ।	
	(४) तात्पर्यार्थ	